

ERDÉLYI LAP

3 Lei

Taxa postală plătită în nr.
inrobării Dir. Gen. PTT

HUNGARIA, VII., Erzsébet körút 9.

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
IV. évfolyam, 243 (1111) sz. * Szombat, 1935 november 16

Főmunkatárs:
dr Gyáriás Elemér

Ünnepélyesen megnyílt a parlament 1935-1936 évi új ülősszaka

A király maga olvasta föl a megnyitó trónbeszédet

Bucuresti. Saját tud. A parlament ülősszaka a szokásos ünnepélyes külsőségek között nyitotta meg az uralkodó pénteken delelőtt. A megnyitó ülősen jelen volt a kormány valamennyi tagja, a pártok vezetői, az egész külképviseleti testület, a főpapok és vezérő tábornokok. A karzatok is zsufolóság megteltek.

Pontosan déli 12 órakor lépett be az ülősterembe az uralkodó, akit hosszas ünneplőssel fogadtak. A lelkes élőnzés lecsőndesülése után a király felolvasta a trónbeszédet.

— Boldog vagyok — kezdte az uralkodó — hogy az ország képviselői között lehetek a jelenlegi országgyűlés harmadik ülősszakán.

— Egy kormányzati rendszer állandósága és folytatólagossága minden újjaépítő és konszolidáló mőnek alapvető feltétele. Azoknak az elveknek alkalmazásával, amelyek egy ilyen kormányzati rendszernek az alapját képezik, meg fogjuk találni azt a támaszt, melyet a nem-

zeti élet erőtéljes kialakulása éppőgy megkíván, mint a közérdekő kérdések megoldását célzó naponkénti tevékenység.

— Képviselő urak, Szenátor urak! Mint-hogy az általános válság még mindig nem szűnt meg reánehazodni valamennyi országra és még mindig akadályozza a gazdasági viszonyok egészséges fejlődését, Románia kénytelen volt a folytonos alkalmazkodás és védekezés politikájával

nagy erőfeszítések és áldozatok árán uralkodni az állandóan váltakozó nehézségekben. Ennek a politikának védelme alatt zajlott le az egész gazdasági életünk.

A trónbeszéd itt méltatja az elvégzett munkát. Megemlíti, hogy a védekezési intézkedésekkel segítségére sietett a kormány a legfontosabb termelési ágaknak. Kielégítő eredményeket ért el a gabonaértékesítés terén és számos más termelési ág számára piacot biztosított.

Bizalom a jövő iránt. Az új törvényjavaslatok bejelentése

Ezek a megállapítások — folytatja a trónbeszéd — feljogosítanak, hogy bizalommal tekintsünk a jövő elé, de egyben köteleznek arra, hogy az a meggyőződés érleljék meg az egész országban, hogy a megfeszített munka és szigorú fegyelem mindenkinek kötelessége.

A trónbeszéd ezután bejelent, hogy a most megnyíló ülősszakban is csak csökkentett számban fognak a törvényhozó testületek törvényjavaslatokat megszavazni és pedig csak olyan javaslatokat, amelyek halaszthatatlan feladatokat vannak hivatva megoldani. Azokon a törvényjavaslatokon kívül, amelyek már a törvényhozó testületek jóváhagyása alatt állnak, még a következő javaslatokat fogják benyújtani:

a törvényegyesítési-tervezetet, a legfőbb gazdasági tanács szervezésére, a földművelés megszervezésére és serkentésére, a szőlőtermelés védelmére, a hányatörvény módosítására és az ipar szervezésére vonatkozó javaslatokat.

Mindezek a törvényjavaslatok hivatva vannak arra, hogy neveljék az állam gazdaságainak hozamát.

A miniszteri felelősség s az egyes bírósági eljárások gyorsítására vonatkozó javaslat azt célozza, hogy az erkölcsi rend a közügyek kezelésében megerősödjék.

A sajtó megszervezéséről szóló javaslat szintén benyújtásra kerül.

és arra irányul, hogy összeegyeztesse az irás szabadságot az irás felelősségével és így megvalósítsa az igazi sajtószabadságot.

— A hadsereg — folytatja a trónbeszéd — továbbra is elsőrendő gondunkat képezi. Nagy haladást valósítottak már meg ezen a téren, de az általános helyzet új erőfeszítéseket és új áldozatokat követel. Kormányom számos javaslatot fog Önök elé terjeszteni, melyek hivatottak lesznek arra, hogy új erőforrásokat biztosítsanak a hadsereg gyorsabb felszerelésének lehetővé tételére. Hiszem, hogy ennek a megvalósítására minden román egyesül a hazafias kötelesség teljesítésében.

— A külpolitikai helyzet igen komoly. Bár a folyó év a római egyezmény örvendetes jelével kezdődött, mely egy barát államot közelebb hozott hozzánk és bár ez az év termékeny volt az együttes biztosság megvalósítását célzó megegyezésekben, — a háború kitörése olyan aggasztó jelenség, mely — jóllehet egy másik szárazföldön folyik le — igen nagy befolyással van Európa politikai helyzetére. Románia, mint a népszövetségi egyezmény hűséges szolgálója, alkalmazta a Népszövetség által elhatározott intézkedéseket, vállalva annak fájdalmas terheit, abban a reményben, hogy rövidesen helyreáll az igazságos béke. Ennek elvárásában

állandó éberségre van szükség, hogy az európai egyensúly biztosságtalanság és nemzeti érdekeinket semmi sérelem ne érhesse.

— E célból, jobban mint valaha, megkívánatik a békeszerződések tiszteletben tartása, a szövetségesek iránti hűség, minden állammal való barátság, a jó szomszédi viszony megővése és közreműködésünk az együttes biztosság nagy művében a Népszövetség keretei között. De mindenekfelett:

a román népnek állandó életlétét csak a saját magunkba és a nemzet jó sorsába vetett hitünk biztossítja,

amelynek megvalósításához óvatosság, erősítés és egység szükséges.

— A mai körülmények között

minden szevedélyt le kell fegyverezni és meg kell szűnnie minden belső harcnak.

— Minden jó románnak tetőfokra kell emelnie az áldozatkészéget, amit napjaink parancsszava megkövetel.

Végül ismét az egységre hívta fel az uralkodó a román népet, intve, hogy vegyenek példát az elődöktől, majd az Isten áldását kérve a törvényhozók munkájára, a parlament ülősszakát megnyitottnak jelentette ki.

Az ünnepélyes megnyitás után a kormánypártiak értekezletet tartottak a képviselőházban.

A legtökéletesebb program

(S. I.) Az erdélyi katolikus egyházmegyei tanács tagjai az idén a rendesnél is nagyobb számban sereglettek össze évi közgyűlésükre. Minden egyes tagja a gyűlekezethez élő társadalmi köröket, száz meg száz otthon maradt embert, nem ritkán ezeket képviselt. Nem csupán azokra a megbízólevelekre gondolunk, melyeket az egyházközségek, a különböző rendek kiküldöttei hoztak el zsebükben. Ennek a gyűlekezethez mindegyik tagja embereket vezet, irányít, befolyásol: az egyik hivatalos állásánál, munkakörénél fogva, a másik azzal a tekintéllyel, melyet közéleti szereplése, tudása, esze megszerzett neki. Mind megannyi fogantyu, mert rajtuk keresztül utak vezetnek az erdélyi magyar közélet szerkezetébe. Azokhoz a pontokhoz, ahonnan a szerkezet mozgása történik.

Századokkal ezelőtt az egyházmegyei tanács előde, az erdélyi katolikus státus védekezéssel született meg. Az egyházi szervezet végső veszedelmek között hanyódott, papjait elűzte a hatalmaskodó türelmetlenség, amikor először sereglettek össze világi férfiak az elhagyott ügyek intézésére s a megrikkult intézmények megvédésére. Egész működése alatt ezt a természetét többé-kevésbé megőrizte a státus. Mindig volt mi ellen védekeznie, mire ügyelnie. Az egyházmegyei tanácsnak pedig ez az egyetlen öröksége, melyet megnagyobbodva, sokszorosán megsulyosodva vett át nevezetes történelmi elődjétől.

Az új egyházmegyei tanács hűségesen őrizte ezt a hagyományt. Ez a mostani közgyűlés újra biztosságot tett arról, mily mélyen benngyökerezik az erdélyi magyar katolikus lélekben ez az intézmény. Mily eleven kapcsolatot jelent a különböző vidékek és társadalmi rétegek között! Milyen nagyszerű alkalmat arra, hogy az emberekkel egyidőben a gondolatok is találkozzanak, kieserőljönnek s megvilágosítsák egymást, a találkozások és kiegyenlítődesek útján pedig közvéleménnyé sűrűsödjönnek, uralkodó eszmékké emelkedjenek!

A katolikus vallás nem jelent sem politikai programot, sem gazdasági rendszert. A léleknek belső törvényét jelenti és nem az anyagnak külső elrendezését. A motor, mely a kocsit viszi: a terep azonban, melyen haladnunk kell, nagyon különféle lehet. Hasonlóképpen az útirány is, melyen a cél felé törekszünk.

Nehezebb terep is kevés van annál, melyen ma kell utat törnünk magunknak. Ezt az utat azonban nekünk kell megtalálnunk. Világosságot kaphatunk ehhez az általános hittételekből, de pontos tervet, gyakorlati utasításokat nem. A védekezés, a megőrzés, a hűség mindmegannyi pillér. A pillérek azonban természetük szerint mozdulatlanságra vannak rendelve. Ezek a hagyományok a biztosság alapját szolgáltatják, ahonnan el kell indulnunk. Nem mutatják azonban meg egyedül az irányt, amerre ennek az indulásnak történnie kell.

A státus az egész világon az első katolikus akció volt, mely abban a századok előtti korban a fejedelem segítsége nélkül, sőt akarata ellenére is biztossítani tudta az egyházi intézményeknek az anyagi alapot és társadalmi háttérét.

Az a katolikus akció, melyre ma van szükség, nem elégedhetik meg ennyivel. Sok feladata közül az első és legfőbb ma az, hogy

Balázs Ferenc prelátest és Vorbucher Adolf apátkanonokot, a világi rendből gróf Haller Istvánt, dr. Kovács Károlyt, dr. Jelen Gyulát, dr. Inczédy-Ioksmán Ödönt és Tóth Balázst választották meg igazgató tanácsosokká.

Gróf Mailáth Gusztáv Károly püspök, aki — mint jelentették — gyöngékedése miatt nem vehetett részt a gyűlésen, a délután folyamán is egy üdvözlő táviratot küldött.

„A Vörös Kereszt kórházból küldöm üdvözlő táviratot, amelyben megköszönöm a közgyűlésen való részvételt. — Mailáth püspök

Délután öt órakor beveződött a gyűlés és Zamora Dániel püspökhelyettes meleg szavakkal mondott köszönetet a gyűlés tagjainak és a nagyszámu érdeklődőknek.

Igy néz ki a kiváló minőségű fogpaszta csomagolása:

A nagy tubus csak Lei 22.—

Lágy, kellemes, habzó, csodás ízű

„NIVEA”

5000 főnyi diáktábor indult újabb forradalmi tüntetésbe Egyiptomba

Az egyiptomi nemzeti mozgalom eredete és kifejlődése

Kairóból jelentik: Csütörtökön este az egyetemi körökben újból fellángolt az izgalom. Gizehből 5 ezer főnyi diákeszket indult el Kairóba, forradalmi hangulatban. „Le Angliával”, „Eljen a forradalom” felkiáltásokkal. A rendőrség utját állotta a tüntetőknek s miután azok nem voltak hajlandók engedelmessé válni, közéjük lőtt. Négy diák meghalt, hat sebesült magukkal hurcoltak. Két rendőr is súlyosan megsebesült. A tüntetők az orvoskari egyetemen gyülekeztek. A diáktanács igyekezett őket nyugalomra inteni, de minden fáradozása hiábavalónak bizonyult.

A csütörtöki összeütközések során 12 ember meghalt, 159 megsebesült.

Egyelőre még nem lehet tudni, mi a kormány szándéka. Kairóban azonban lehetségesnek tartják a kormány lemondását.

*

Az egyiptomi nemzeti mozgalomnak erős múltja van. Egyiptomban még a XIX. század elején elkezdődtek a függetlenségi harcok az akkori török uralom ellen. Mehmed Ali volt e harcok vezére, s neki sikerült elérnie, hogy a törökök megtorló hadjáratával szemben az európai hatalmak közbeavatkoztak. Így a törököknek csak névleges főhatósága maradt meg Egyiptom fölött, s az angol és francia befolyás lett urrá. E befolyások uralma idején épült 1869-ben a szuezi csatorna, s Egyiptom a maga belső megszervezésére nagy kölcsönöket kapott, amiért angol-francia pénzügyi ellenőrzés is

különösét sem abban, hogy valakinek nincs tehetsége a matematikához, de viszont nagyon különösnek találják, hogy a tanár úr, aki senkit sem szólított még a keresztnévén, a kisleányt Marikának szólította. És mintha valami... valami légyszággal mondta volna...

Marika meg csak kesergett és rétegve gondolt az érettségi egyre közeledő, rémes napjaira.

Végre megvolt az írásbeli, Marikának is sikerült hiba nélkül megoldani a feladatot. Boldogan ment haza és olyan jókedvű volt, mint azóta a nevezetes számtanóra óta egyszer se.

Marikára a szóbelin utolsó nap délutánján került a sor. A biztos fáradt volt és ideges, a tanár úr fáradt volt és ideges, szegény kis Szabó Marika pedig remegve lépett a táblához. A tételt fölállította valahogyan, csak a kiszámítással volt valami kis hiba. A kisleány idegesen lépde a táblától, a tanár úr minden igyekezetével segíteni akart.

— Csak lassan, nyugodtan... ne oly idegesen... Marika...

Marika fölnézett. Ijedten meredt a tanár úr izgalomtól kipirult arcára, szeme találkozott a férfi tekintetével. És akkor, mintha hirtelen kitért volna a tanár úr elegáns selyem inge s alatta az a mozdulatlan kődarab lassan, ütemesen dobogni kezdett...

Marika lehunyta a szemét, a tábla felé fordult és szépen nyugodtan megoldotta a feladatot.

terjedt ki rá 1867-ban. Később a Marokkóban engedett szabadkéz fejében Franciaország teljesen átengedte az egyiptomi befolyást Angliának. Az 1882. körüli időkben Arabi pasa vezetésével ismét fellángoltak a nemzeti mozgalmak Egyiptom teljes függetlenségéért. Akkor Anglia sietett a szorongatott egyiptomi kormányzat segítségére. A világháború kitörése után Anglia a török uralmat jelképező alkirályt elmozdította, Egyiptomot a török uralom alól elszakította, s a maga védurasága alatt

szultánságot szervezett Egyiptomban. A nemzeti mozgalmak tovább tartottak, s ennek a szoritására Anglia 1922-ben beleegyezett, hogy Egyiptom független állam legyen. Csapán a szuezi csatorna katonai biztosítására, a külpolitikai befolyásra és Szudánnak Egyiptommal való közös kormányzására tartotta fenn a maga jogait. Ilyen közjogi és nemzetközi elrendezés között történt meg Fuad szultánnak egyiptomi királlyá való választása, s Egyiptomnak alkotmányos monarchiává minősítése. A nemzeti mozgalom pártja (az úgynevezett Wafd-párt) a parlamenti választásoknál túlnyomó többséghez jutott, ami 1927-ben is, 1930-ban is megismétlődött. Ez a párt az angolok befolyását minimálisra kívánta visszahozni, s így az Angliával való megegyezést mindig elhárította. Emiatt 1930-ban Fuad király megszorított választójogot hozott be, mely a fiatalokat kizárta a választásokból, s az így összehozott parlament a királynak nagy parancsuralmi hatáskört adott. A mostani nemzeti mozgalmak tulajdonképpen ezt az uralmat akarják megdönteni.

Costinescu kereskedelmi miniszter nyilatkozott a sajtónak:

a kormány elhatározta a devizaforgalom fölszabadítását

Antonescu pénzügyminiszter szerint még nincs végleges döntés az ügyben

Bucuresti. Sajtó tud. Ismeretes az az ellentét, amely egyrészt Costinescu ipar- és kereskedelmi miniszter másrészt pedig Antonescu pénzügyminiszter és Constantinescu bankkormányzó között fennáll a külkereskedelmi rendszer módosítása kérdésében. Costinescu a devizák szabad kereskedelmi forgalmát akarja a jutalékok megszüntetésével, Antonescu és Constantinescu pedig a jelenlegi rendszer kis módosításokkal való fenntartását tartják helyesebbnek.

Csütörtökön egész nap folyamán hosszas értekezletek voltak, amelyekben a két felfogás heves harcba állott egymással.

A tanácskozások befejeztével este nyolc órakor Costinescu kijelentette az újságíróknak, hogy a kormány magáévá tette az ő felfogását. A jelenlegi külkereskedelmi rendszert módosítani fogják és pedig bevezetik a devizák szabad forgalmát, a jutalékokat megszüntetik, azzal a kötelezettséggel az exportőrökre nézve, hogy az árukívittel elért devizák egy hányadát engedjék át a Banca Nationalának, hogy az az állam és a bank szükségleteinek fedezésére nélkülözhetetlen deviza-alapot létesíthesse.

Ez a devizahányad nem lenne egyforma, hanem változna a kivitt áruk jelentősége szerint. A devizák beszedését, elosztását és kommercializálását egy külön szerv fogja végezni, amelynek nem hivatal lesz a neve, hanem valószínűleg: „Camera Devizelor”.

Ennek magán-intézet jellege lesz, bankszervezettel, amit egy bizottság vezet, amelynek tagjai: a Banca Nationala, a pénzügyminiszter, az ipar- és kereskedelmi miniszter és azon nagybankok képviselői, amelyek ma is fel vannak

hatalmazva arra, hogy devizaműveleteket végezzenek.

A Devizakamara a Banca Nationalának, az importőröknek és magánosoknak kellő mennyiségű devizát bocsát rendelkezésére, olyan árfolyamon, amelyet a bizottság naponta, vagy ha a piac ingadozása nem nagyok, tíznaponként állapít meg. A devizák árfolyama azonban a fekete börze árfolyama alatt kell, hogy álljon.

A külkereskedelmi rendszer módosításával kapcsolatban a kormány törvényjavaslatot fog benyújtani a parlamentnek, amelynek értelmében amnesztiában részesülnek azok a kereskedők, akik ellentétbe kerültek a devizatörvénnyel, azáltal, hogy a behozott árut a fekete börzén vásárolt devizával fizették.

Antonescu Victor szintén nyilatkozott a tanácskozásokról.

— Nagyon kordialis, légkörben mondtuk el a véleményünket a kérdéssel. De a valuta-vétségek ügyében való amnesztián kívül végleges döntést még nem hoztunk, mert ez a komplikált kérdés komoly tanulmányt igényel.

György király Londonból elindult hazafelé

Köszönetet mondott az angol népnek a száműzetése alatti vendégszeretetért

Londonból jelentik: II. György, görög király csütörtök délelőtt indult el Londonból, hogy hazatérjen Görögországba. A pályaudvaron a velszi herceg, a kenti herceg feleségével, Hoare külügyminiszter és a diplomáciai testület számos tagja búcsúztatta. Elutazása előtt nyilatkozott az újságíróknak. Köszönetet mondott az angol népnek a vendégszeretetért, melyben tizenegy évi száműzetése alatt részesítették és hangoztatta, hogy a baráti kapcsolatok Görögország és Anglia között változatlanul fennmaradnak.

Püspökfürdői kedvezményes jegyek kiadóhivatalunkban kaphatók

Fórum mozgó. A keresztes hadjárat

Minden idők legnagyobb filmje: 5 órákor olcsó helyárak. Számozott helyes.

Kegyelet az alapítóknak

150 éves jubileumára készül a timișoarai piarista rendház

(Timișoara. Saját tud. 1938-ban lesz százötven éve, hogy a piaristák santanai rendházát a bányászi metropólisba telepítették át: másfél évszázad óta fejtik itt ki a piaristák áldásos tevékenységüket a nevelésügy terén.

A jubileumra való tekintettel Tóth P. Lajos rendi asszisztens, a piarista főgimnázium igazgatója már régebben gyűjti a rendház és a gimnázium múltjára vonatkozó adatokat, hogy majdan, a százötven éves jubileumkor a piaristák timișoarai házának történetét kiadhassa. Kutatásai során rábukkant egy műben a rendház egyik alapítójának arcképe.

A santanai házat annakidején Bibich Jakab és neje Tomeyán Margit hívták életre kegyes adományokkal; a férj elhunyt után az özvegy az adományt azután még kibővítette.

Özvegy Bibichné arcképe lett az igazgató s a piaristák most ennek alapján olajba festették azt. Pop Aurél, az intézet rajztanára készítette a festményt, amely Bibichné azt alapítólevéllel és lúdtollal a kezében ábrázolja: abban a pillanatban tehát, amikor adománylevelét kiadja. A festményen a Bibichek kakasos címere is látható és a felírás:

„Ill. Vid. J. Bibich, Margareta Tomyan, Fundatrix Dom. Sch. Piar. Santae Annae Com. Arad 1750.“

A festményt a főgimnázium igazgatói irodájában helyezték el. Tóth igazgató most szeretné meglelni Bibich Jakab arcképe is, hogy azt is lefestesse és kegyelettel elhelyezze az intézetben. Kéri tehát azokat, akiknek ilyen képről tudomásuk van, hogy azt vele közöljék.

A bérkülönbözések likvidálása

Ismeretes, hogy a pénzügyminisztérium nem vette fel a büdzsébe az 1934-35. évi bérkülönbözések fedezésére szolgáló összegeket és ezen az alapon következtesen meglagadja ezeknek a kifizetését, vagy pedig a folyó adókkal kompenzálását. Ez az ország összes háztulajdonosaira igen érzékeny veszteséget jelent és ennek következtében a háztulajdonosi szervezetek továbbra is folytatják a harcot a bérkülönbözések likvidálásáért.

Legutóbb az itteni szövetség ügyvezető elnöksége a következő távirati kérvényt küldötte a pénzügyminiszterhez:

Az ország összes háztulajdonosai közgyűlésének határozata alapján kérjük a bérkülönbözéseknek készpénzben haladéktalan folyósítását és ezeknek az elmúlt, a folyó és a jövő évi adókkal kompenzálását. Kérjük a hitelező háztulajdonosokkal szemben az adóbehajtási eljárás felfüggesztését. Ellenesetben kénytelenek leszünk az állam és a miniszter ur ellen perrel fellépni és kártérítést is kérni.

Dr Szathmáry Lászlóné Zsigmondy Anna halála

Legelsőnek a budapesti rádió közölte a mindenkit megdöbbentő hírt, hogy a békeévek egyik legünnepeltebb, leghíresebb primadonnája, Zsigmondy Anna meghalt.

Zsigmondy Anna a háború előtti magyar színpadok egyik legértékesebb művésznője volt. 1916-ban férjhez ment dr. Szathmáry László szolnoki közjegyzőhöz. Búcsúelőadása után kifogták a lovakat kocsija elől az itteni jogászok. Ő is volt az utolsó magyar primadonna, akivel ezt megtették.

Építőiparosok gyűlése. Az Építőiparosok Szövetsége Oradea, felkéri a kerékgyártó, kocsi gyártó és kovács szakmához tartozó önálló iparosokat, hogy november 16-án, szombaton este 7 órákor az Ipartestület földszinti helyiségében megtartandó rendkívül fontos tárgyu gyűlésen teljes számban jelenjenek meg. Együttel felkérik a tagok, hogy ez alkalommal szakmai igazolványukat is hozzák magukkal. A gyűlés tárgya a legfontosabb szakmai érdekek védelme és megvalósításának továbbá az új vezetőség programjának meghatározása

Ma van a Kolping Sportegylet táncmulatsága. A Központi Kolping Sportegylet elnöksége és ifjúsága ma este 9 órai kezdettel tartja meg nagyszabású műsoros táncmulatságát. A sportbál iránt városszerte igen nagy az érdeklődés. Előre látható, hogy a mulatságra olyan nagyszámú közönség vonul fel a legényegylet nagytermébe, hogy minden talpalatnyi hely elfogy. A művészi műsoron kívül az egyesület elnökszónyai rendkívül gazdag büffével kedveskednek a táncolóknak. Aki felejteni akarja a mai élet sok bűnjábat, okvetlen legyen ott ma, azaz szombaton este a legényegyletben és támogassa az elnökséget nemes törekvéseiben. Belépti díj csak 20 lei. Tánchoz megerősített zenekar muzsikál.

Elmarad vasárnap a hirdetett Kongregáció ünnepség. A kongregációk közös ünnepsége a teremben folyó átalakítási munkálatok késedelme miatt december 8-án lesz megtartva.

Temetések. Juhász József 59 éves korában meghalt. Temetése pénteken délután lesz. — Nagy Etelka 40 éves korában meghalt. Temetése tegnap délután volt. — Vargha Géza 42 éves korában meghalt. Temetése pénteken délután volt. (Erdélyi „Concordia“).

Szilágyi Pál CFR fékező temetése — nem mint tegnapi számunkban közöltük, ma a Rulikovszky kápolnából, hanem — 16-án délelőtt 10 órákor a lakásáról, Köblös-telep, Str. Marton Mária No. 53. az olasgi temetőbe lesz. („Caritas“).

Lehetetlen állapotok a Pasteur-utcán. A Pasteur-utcat még a nyár folyamán csatornázták, de a munkálatok befejezése után az utat még a mai napig sem hozták rendbe. Az uttesten hatalmas kátyúk vannak, úgy hogy kocsival életveszélyes a közlekedés. A csatornázás alkalmával a gyalogjáróra kihányt földet sem távolították el és esős idő alkalmával lehetetlen a közlekedés. Száraz időben pedig olyan por van, hogy emiatt nem lehet a lakásokat szellőztetni. Felhívjuk dr. Bleda polgármester figyelmét a Pasteur-utcán uralkodó állapotokra és az ott lakók érdekében is az utca sürgős rendbehozatalát kérjük.

A mozgószínházak műsora

Forum: Keresztes hadjárat.
Heyman: Antónia.
Apolló: Ne hagyj el.
Tivoli: Vigorvegy.
Vestul: Vöröshaju asszony.

SZÍNHÁZ

A „Nagy szerelem” bemutatója

Az irodalmi premerek válogatott közönsége zsúfolásig megtöltötte esütörtökön este a színházat, Molnár Ferenc pompás drámájának, a „Nagy szerelem”-nek bemutatóján. Különösen kedves vonzereje volt a darabnak, hogy az egyik főszerepet *Károlyi Leona* alakította, — a város egykori ünnepelelt primadonnája. *Károlyi Leona* a Molnár darab kegyelmes asszonyának szerepét játszotta természetes előkelőséggel és lebilincselő művészettel. Játéka annyira élettel teljes volt, színes és kedves változataiban, hogy a közönséget valóságos elbűvölte. De komoly elismerést érdemelt *Harmath Jolán* is, aki haltnak és finoman elevenítette meg a küzdő, dolgozó nő önfeláldozó figuráját és a drámai kitérések megrázó fordulatainál éppen olyan erőteljesen és tökéletesen játszott, mint a szelíd és simulékony jeleneteknél. *Fényes Alice* üde szépségét stílusos, életből vett alakja csak fokozta, igazi könnyeket sirt és igazi sikert aratott. A férfi szerepekben *Lantos Béla* illuziót keltő volt, zengő, szép beszédhangja és kitűnő alakítása őszinte tapsokat váltott ki. A másik férfi főszerepet *Balázs Samu* játszotta, mesterialien egyensúlyozva a könnyen komikumba lendülő félzségséget és drámaiságot. Nehéz szerepének minden hangja szinte. Kiseb szerepekben kifogástalanok: *Benes Ilona*, *Czoppán Flóri* és *Dancsó György*, *Benes Ilona* kitűnő karakterfigurájával nyitászini tapsokat is kapott.

Molnár Ferenc drámája egy mindennapi, de súlyos problémát boncol káprázatos szellemességgel és tiszta művészettel. Két leánytestvér között egyik a dolgozó, okos diktátor, a kicsi az elkényeztetett hercegnőcske. Az ő házukban lakik Lajos, a kitűnő férjanyagok mintaképe, akit Margit az idősebb nővér, Irénkének, a kicsinek szánt és már el is jegyzték egymást. A számítás pontos és helyes, de megérkezik közben a „nagy szerelem” egy izig-veig modern, kalandos életű, de talpig becsületes és jószívű fiú képében. Keserves harc kezdődik a leányok között. Margit addig félti és védi hűgát Ivántól, a festőművésztől, amíg észreveszi, hogy már nem cselekszik önzetlenül. Maga is szerelmes lett Ádám Ivánba. Így kénytelen feladni a harcot. A szellemes, üde és jókedvű kegyelmes asszony a két árvalány életében az őrangyal és ítélőbíró szerepét játsza. — a meghalt szülőkkel való jóbarátság alapján. Ő menti meg Margitot (Harmath Jolán) a kétségbeesett árvaságtól azzal, hogy figyelmét Lajosra (Balázs Samu) irányítja, míg Irénke (Fényes Alice) és Iván (Lantos), akik csendben már meg is esküdtek, — Amerikába utaznak, új életet kezdeni. A két nővér között néhány szóban lepergő párbeszédben villan fel a dráma gyújtópontja: a nagy szerelem. Ebben a felvilágosításban mindenestre az a szerelem a nagyobb, amely, ha emberfeletti gyötrelmek árán is, de tud lemondani és nemesen, igazságosan cselekedni. Molnár Ferenc darabja kristálytiszta irodalom, — megérdemelte a forró sikert, — de megérdemelték a művészek is azt a sok virágot, amivel a közönség elárasztotta őket. (Cs.)

Heti műsor:

Szombaton délután 5 órákor: **Aki mer, az nyer.** Operett. Olcsó helyárakkal. — Este 9 órákor Szücs László vendégfelléptével: **Kék Duna.** Strauss operettje. Mérsékelttel emelt helyárakkal.

Vasárnap délután 3 órákor: **Történelem még csodák.** — Olcsó helyárakkal. — Délután 6 órákor Szücs László világhírű tenorista felléptével: **Victoria.** Mérsékelttel emelt helyárakkal. — Este 9 órákor Szücs László felléptével: **Victoria.** Mérsékelttel emelt helyárakkal.

— **Aki mer, az nyer,** ma szombaton délután 5 órákor van a színház műsorán olcsó helyárakkal.

— **Kék Duna és Viktoria.** Ma, szombaton este 9 órákor, vasárnap délután 6 órákor és vasárnap este 9 órákor lép még fel Szücs László operaténének a színházban. Szombaton 9 órákor Strauss nagy operettje a **Kék Duna.** Vasárnap délután 6 órákor és este 9 órákor Ábrahám Pál világsikerű operettje a **Viktoria van a színház** műsorán Szücs Lászlóval és a társulat legkitűnőbbjeivel a főszerepekben. Ezeket az előadásokat mérsékelttel emelt helyárak mellett tartja meg a színház.

— **Történelem még csodák,** vasárnap délután 3 órákor kerül színre, ebben a ciklusban először olcsó helyárakkal.

Az angol kormánykoalíció pártjai győznek az angliai választásokon

Azonban az ellenzéki munkáspárt is nagyon előnyös. — Szombaton hirdetik ki a végleges eredményt.

Londonból jelentik: Az angol képviselőválasztások csütörtökön egész nap a legnagyobb csendben és rendben folytak. Csütörtökön éjfél utánig 64 mandátumra nézve már az eredményeket is összeszámolták. Ezek a következőképpen oszlanak meg: konzervatív párt 39, munkáspárt 20; nemzeti liberális párt 4; független munkáspárt 1.

A munkáspártnak eddig 6 olyan mandátumot sikerült visszaszerezni, melyet 1931-ben veszített el.

A választás iránt az érdeklődés nem volt nagy. A szavazásban való részvételt 70 százalékra becsülik. Az összes szavazók száma 30 millió, kik közül a múlt választásokon 21 millió szavazott le. A leadott szavazatok száma most se lesz több ennél.

A szavazatok eredményeinek az összeháziatlását már csütörtökön este 10 óra után megkezdték, befejezése azonban csak szombatra várható. Így a végleges eredmény kihirdetése is akkor fog megtörténni. Az angoloknál szokásos fogadásokból kivehetőleg a kormánykoalíciónak 150—180 többséget jósolnak, s az ellenzéki munkáspárt mandátumainak a lényeges gyarapodását. A kormánypárti többség bukását azonban senkise tartja lehetségesnek.

A mandátumok állása péntek reggel.

Londonból jelentik: Pénteken hajnalban 6 órakor a következő választási eredményt tették közzé:

Kormánytámogató pártok, konzervatív párt: 107, Nemzeti liberális párt: 14; Nemzeti munkáspárt 3; Független nemzeti párt 0; ellenzéki munkáspárt 78, liberális párt 8, független liberális párt 0, független munkáspárt 0, egyéb pártok 1 mandátumot kaptak.

A helyzet ezután az, hogy a kormánypártok az eddigi összeszámlálási eredmények szerint 6 mandátumot nyertek és 40-et veszítettek, az ellenzéki pártok 44-et nyertek és 10-et veszítettek.

A múlt képviselőházban a kormánykoalíciót a konzervatívok, a Sir John Simon volt külügyminiszter vezetése alatti nemzeti liberálisok s a MacDonald vezetéke alatti nemzeti liberálisok alkották. A konzervatívoknak 470, a nemzeti liberálisoknak 35 és a nemzeti munkáspártiaknak 13 képviselője volt, vagyis a kormánykoalíció 518 mandátummal rendelkezett. Az ellenzéken 58 munkáspárti és 40 liberális állott. A munkáspártiaknak Landsbury volt, majd újabban Atlee őrnagy a vezérük, az ellenzék: liberálisok nagyobb részének Sir Robert Samuel (Samueliták), kisebb részüknek Lloyd George, a világháború alatt volt minisztereinek.

Ellentétek az abesszin fővezérek közt

Makalától északra még mindig csatározások folynak. — Amhara tartomány határáig haladtak előre az olaszok

Addisz-Abeából jelentik: Egybehangzó megállapítás szerint Szejum és Kassza hercegek között egyenetlenség keletkezett. Szejum herceg mindenképpen támadni akar, míg Kassza herceg a további visszavonulás mellett foglal állást.

Abesszin szabad csapatok sikerei az északi hadszíntéren az olasz előnyomulási vonalak mögött.

Aszmarai jelentés szerint az olasz előnyomulás már egész Tigre tartományt meghódította s a csapatok már az Amhara tartomány határára állnak.

Ezzel szemben Harrarból való jelentések mondják, hogy Makalától északra, Geratta vidékén csütörtökön élénk csatározás volt. Ennek a harcnak egyetlen fehér hősi halottja: Aldo del Monte olasz tüzérőrnagy. Elcsélt két bennszülött olasz katona is. Ugyancsak Makalától északra az abesszinek elfogtak egy olasz karavánt, 81 öszvért és 150 puskát zsákmányoltak.

Az olasz feiderítő repülőgépek megállapításai szerint az északi abesszin csapatok Dessie körül gyülekeznek.

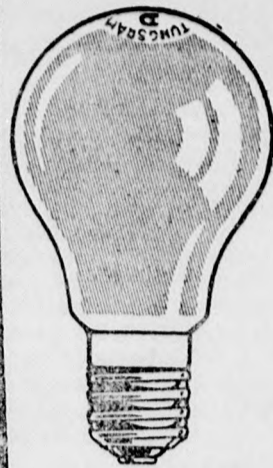
Addisz-abebai jelentés szerint

a Makale körüli támadást az olasz arcvonal között portyázó gerilla-csapatok hajtották végre.

Az abesszin szabadcsapatok főfeladata az, hogy megakadályozzák az olasz arcvonalon az utánpótlást. Haditerük az, hogy mindaddig nyugtalanítják az olasz csapatokat, míg az abesszin főhaderőknek a védelmi állásba való bevonása befejeződik.

Olaszbarát hangulat Abesszinia belső tartományaiban?

Londonból jelentik: A Reuter aszmarai haditudósítója jelenti hogy a meg nem szállt abesszin területekről érkező karavánok szerint egyes abesszin tartományokban nagy az olaszbarát hangulat. Amhara és Godham tartományok lakossága határozott formában hangoztatja, hogy olasz uralom alá szeretne jutni, mert látja Tigreben a gazdasági helyzet fel-tűnő javulását az olasz megszállás óta. Ez a kívánság a Tana-tól keletre fekvő vidéken a leg-erősebb.

MEGJÖTTEK VEGRE A JÓMINŐSÉGU TAKAREKOK

TUNGSRAM

IZZÓLÁMPÁK

Angol—francia megbeszélés volt az olasz tiltakozó jegyzék miatt

A francia szenátus külügyi bizottságának az elnöke helyteleníti a megtorlásokat. — Mikor jön Mussolini a békejavaslatokkal?

Párizsból jelentik: Laval francia miniszterelnök és Clark párizsi angol nagykövet csütörtökön megbeszélést tartott. A megbeszélésről hivatalos közleményt nem adtak ki. Beavattak azonban úgy tudják, hogy az olasz tiltakozó jegyzékre adandó válasz módjáról volt szó, s hogy elejtették az erre vonatkozó angol tervet. Ez a terv az volt, hogy az összeegyeztető bizottság utján a megtorlásban résztvevő ötvenegy nemzet közös választ adjon Olaszország tiltakozó jegyzékére.

Henry Béranger, a szenátus külügyi bi-

zottságának elnöke, a párizsi amerikai klubban előadást tartott és többek között a következőket mondotta:

— A Népszövetség a legutóbbi tizenöt esztendőben rengeteg alkalmat mulasztott el, amikor a föld egyes területein megtűrte a rabzoltság fenntartását, megtűrte a nyilvános rabzolga-kereskedelmet, s azt, hogy egyes államfők, akik a Népszövetség tagjai, rabzolgákat tartanak. Ez a körülmény megfosztja a Népszövetséget attól a jogától, hogy jogászilag lépjen fel olyan országgal szemben, melynek óvásait a Népszövetség figyelmen kívül hagyta.

A népszövetségi tilalom után is még december 28-áig a megkezdett szállításokat folytatni lehet Olaszország javára.

Rómából jelentik: Olasz lapok szerint azon a napon, melyen a Népszövetség életbelépteti a megtorló rendszabályokat Olaszország ellen, vagyis november 18-án, Olaszország is életbelépteti az ellenrendszabályokat. November 18-tól kezdve elvben semminemű árubevétel nem történhetik Olaszországba azokból az államokból, amelyek résztvesznek a szankciók alkalmazásában.

Gyakorlatilag a beviteli tilalom csak valamivel később lép életbe, miután a már régebben megkötött behozatali üzetek lebonyolítása elé nem akar az olasz kormány akadályokat gördíteni. Az európai államokból jövő behozatali áruk november 28-ig átmehetnek a határon, sőt a tengeren tülről érkező áruk december 28-ig bejuthatnak Olaszországba.

Enyhülés a földközi-tengeri feszültségben.

Londonból jelentik: Illetékes megfigyelők megállapítják, hogy ha Szomáli és Eritreát Abessziniában olasz uralom alá került terület köti majd össze, akkor Mussolini békejavaslatot tesz.

Az angol—olasz földközi-tengeri feszültség egyébként enyhült. Mussolinin meggyőzték, hogy az angol földközi-tengeri hadihajók nem támadó szándékkal horgonyoznak a földközi-tengeri kikötőkben.

Szabadlábba helyezték Bunticanét

Meglepő fordulat a cluji drámában. Kihallgaták Stefanescu Goange egyetemi rektort is

Cluj. Saját tud. Az általános érdeklődés középpontjában lévő Buntica-ügy folyton bonyolódik. Csaknem mindennap történik valami az Erdély fővárosának bűnügyi krónikájában szinte páratlanul álló ügyben, ami az érdeklődést állandóan ébrentartja. Az első napokban egyszerű, megszokott öngyilkossági esetnek tűnt fel az ügy, amely napok alatt titokzatos bűnügyi szenzációvá dagadt. Most újabb fordulat állott be az egész ország közvéleményét foglalkoztató ügyben.

A gyilkossággal gyanúsított fiatal özvegyet, több tanu kihallgatása után szabadlábba helyezték.

Beszámoltunk arról, hogy milyen általános meglepetést keltett Bunticané letartóztatása, akit a vizsgálat folyamán felmerült súlyos gyanúok alapján férgyilkossággal gyanúsítottak. A letartóztatott fiatal asszony a törvényszék vádtanácsának a döntése ellen fellebezést jelentett be. Csütörtökön délelőtt Barbatciu vizsgálóbíró több tanut hallgatott ki az egyre jobban összebonyolódó ügyben, de az újabb tanukihallgatások nem derítettek fényt a rejtélyre.

Kihallgaták Stefanescu-Goangát, a helyi egyetem rektorát is,

aki a pszichizikai intézet igazgatója volt annak idején, amikor Bunticané az intézetben mint asszisztens nő működött. A rektor kihallgatása több mint egy félórát tartott. Mikor kilepett a vizsgálóbíró szobájából az érdeklődők

és az újságírók gyűlte köré, akik a kihallgatás eredményét és történetét akarták tudni.

— *Nem nyilatkozom senkinek,* — utasított el mindenkit a legridegebben. Egy foto-riporter lefényképezi, ami ellen a legmélyebb felháborodással tiltakozik. A vizsgálóbíróhoz fordul panaszával, aki a rektor kérésére elkoboztatja a lemezt a fotografustól.

Ezután a kínos incidens után a törvényszék folyosóján kijelenti az újságíróknak, hogy a legnagyobb megdöbbenéssel értesült arról, hogy személyét a rosszakaratu suttogók milyen összefüggésbe hozták a titokzatos tragédiával. Határozottan állítja, hogy közte és Buticáné között semmiféle kapcsolat nem volt és a legkellemetlenebbül érzi a rosszakaratu pletyka.

Ezután kihallgatják Rosenberg Tibort, aki előtt Buntica Vasile a tragédia előtt néhány nappal állítólag kijelentette, hogy egy revolvert vásárolt, amit „ki akar próbálni”.

Dr Mendelovits orvost — aki huzamosabb ideig volt Buticáné háziorvosa. — szintén kihallgatják. Minden valószerűség szerint Buticáné egészségi állapotára vonatkozólag tájékoztatta magát a vizsgálóbíró, mivel ismeretes, hogy a tragédia előtt a fiatal asszony hosszú ideig ideggyöngésében szenvedett.

Délben 12 órakor a tanukihallgatások után a letartóztatott özvegyet szabadlábba helyezték. A férgyilkosság vádját egyelőre eljuttatták el, de gondatlanságból okozott emberölés miatt még mindig lankadatlan erővel folyik a vizsgálat ellene.

Kina térképével a kezében ugrott ki a zuhanó repülőgépből egy kínai amatőr repülő

Borzalmas start tomboló viharban

Newyorkból jelentik: A Michigan állambeli Monroeban élt a 45 éves Leon Csi, közlekedésben álló kínai, egy helyi nagyszálló tulajdonosa. Leon Csi az 1924-es nagy földrengés katasztrófa után került Amerikába, ahol előbb gyöngyökkel és más papirdíszekkel kereste kenyerét, később egy gyárba került, takarékos ember lévén, teázó szalont nyitott, majd pedig egy szállodát.

A szálloda nagy forgalmánál fogva igen jövedelmező volt és Leon Csi nagy vagyonra tett szert. Nagy vagyona folytán valóra válhatott egyetlen nagy álma, amit évek óta titkolt és senkinek sem mondott el. A szálloda tulajdonosa ugyanis maga vezette saját repülőgépén akart hazautazni Kínába, hogy rokonait meglátogassa. Minden szabad idejét a repülés tudományának tanulmányozására szentelte. Természetesen csak könyvekből sajátította el a repülés technikáját, de így is a repülőgép minden szögét, csavarját ismerte.

Végül is biztos volt tervének sikerében. Megvásárolt egy repülőgépet. Másnap meghalt egy fiatal kínai, akinek az volt a különös kívánsága, hogy

szívét üvegszerlegbe helyezve, küldjék háza édesanyjának.

Pakocs Károly:
Édua áldozata
Regény
Ára tüzve 105 lei és portó.
Kapható könyvosztályunknál

Leon Csi ezt a szívet most maga akarta elvinni a halott anyjának, így — hirtelen elhatározással, miután a gépet repülésre készen üzembehelyezték, starthoz állt. Leon Csit barátai figyelmeztették a veszélyre, ami a tenger fölött a repülőkre leselkedik, de az elszánt ember nem állott el tervétől.

A repülőgépben mindössze ketten foglaltak helyet. Leon Csi, aki a gépet vezette és egyik fiatal barátja, egy kínai, aki utjára elkísérte.

A start megtörtént és a repülőgép, mint egy száz méter magasságra emelkedett. Leon Csi nyílegyenesen a tenger felé tartott, amelynek irányából orkányszerű szél támadt. Leon Csi meggondolta magát, visszafordult. Hozzá tartozói nem tudták, mire vélik az egészet, először azt hitték, hogy Leon Csi megijedt és lemondott a szándékáról, amikor földre értek, megkérte barátját, hogy szálljon ki a gépből, mert ha esetleg lezuhan, miért haljon meg más is az ő különös szenvedélye miatt.

Leon Csi újból megindította a gép motorját, amely berregve emelkedett a magasba, hogy most már nekivágjon a nagy utnak. Leon Csi ösztöne nem csalt. A gép csakugyan megbillent és egészen közel a tengerhez, zuhanni kezdett. Csi látva a szédületesen közelgő veszélyt, most már ejtőernyőjét akarta kipróbálni és kiugrott a gépből.

Az ejtőernyő a földön maradtok legnagyobb rémületére, nem nyílt ki.

Nem messze a repülőgép széttört vázától, szétroncsolt koponyával, vérző tagokkal találtak meg Leon Csit, egyik kezében két összegyűrt papírlapot szorított görcsösen: az egyik édesanyja fényképe, a másik Kina térképe volt. A másik kezében viszont halott barátja szívét szorongatta.

A Nagy Herder-Lexikon

12-ik

befejező kötete is megjelent.

Öt év munkájának hallatlan eredménye

Ilyen művet csak a német alapossg tud kitermelni.

12 kötet és 1 külön Atlasz-kötet

180.000 címszóval és 20.000-nél több képpel

Hozassuk meg a teljesen díjmentes prospektust alábbi megrendelési szelvény beküldésével:

Bestellschein

Der Unterzeichnete erbittet vom Verlag Herder, Freiburg im Breisgau, kostenlos durch die Buchhandlung

1 Bildheft «Brücke ins Leben»

Genau Adresse — (Pontos cím)

A megrendelési szelvény levélben erre a címre küldendő:

Verlag Herder & Co. G. M. B. H.
Germania. Freiburg im Breisgau.

Összetörette porcellánjait, ékszereit, hogy az örökösök ne veszessenek össze rajta

A megsemmisítő végrendelet

Newyorkból jelentik: Nem mindennapos végrendeletet hagyott hátra egy kanadai milliomos framer, akinek az volt az utolsó akarat, hogy ingatlanait, úgy mint több házat és rengeteg földjét, unokaöccse birtokába juttassák.

Ékszereit, értéktárgyait pedig semmisítsék meg.

A fiatalember, a boldog örökös, nem akarta elhalálozott rokonának végakarát teljesíteni, mire az elhunyt ügyvédje kijelentette, hogy az ingatlan csak abban az esetben lehet tulajdona, ha a végrendelethez mértén jár el. Nem volt mit tenni.

az udvar közepén halomra rakták az értékes porcellánokat s egy súlyos kalapáccsal apróra törték. A gyémántot pedig a többi ékszerekkel együtt egy kőmalomban zúzták össze.

Milliókra menő volt az elpusztított holmi értéke és az elhalálozott mindezt azért követelte, mert mint végrendeletében meghagyta, az ékszer és a pénz a rokonok között, ha öröklésre kerül a sor, mindig veszekedést, perlekedést, sőt szakítást is jelent.

Ilyenformán a milliókra menő papírpénzt is kénytelenek voltak eltüntetni. A különös végrendelet a halott rokonai és ismerősei körében nagy mebotránkozást idézett elő.

Pintér Jenő és György Lajos
A magyar irodalom története

I. kötet.

Kapható: könyvosztályunknál
Ára 30 lei.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye
Oradea, Strada Regele Carol II. 5.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK, Bellődon: Egész évre 800, fél évre 400
megyédórra 210, egy órára 70 le.
Magyarországon: Egész évre 50 P, fél évre 25 P, megyédórra 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felolószerkesztő: **PEREDI GYÖRGY**
Cluj szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Piața Unirii 13. — Telefon 502.

Kéziratokat nem örvök meg és nem adunk vissza.
Csak a választásig magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Kevés felhő, sok köd, eső nem lesz, éjjeli fagy gyöngűl, a hegyeken erősebb déli szél.

ZÜRICH ZÁRLAT. Párizs 20.257/s, London 15.131/2, Newyork 3072/s, Brüsszel 51.95, Milánó 24.921/2, Madrid 41.971/2, Amszterdam 208.871/2, Berlin 123.70, Bécs — 56.40, Prága 12.711/4, Varsó 57.871/2, Belgrad 700.

Kihúzták a milliós nyereményt. Bucuresti. Saját tud. Az állami osztályosorsjáték mai húzásának főbb nyereményei a következők: 1 milliót nyert a 33.432 szám, 100 ezer leit: a 18.677, 50 ezret a 42.271 szám. A mellék-sorsjegyen egymilliót nyert a 188.639 számu, 250 ezret a 172.454 számu, 100 ezret a 268.461 és a 119.680 számu sorsjegy.

Hexner Béla clujai mérnök igazgató pere. Erdélyes igazgató per került pénteken délelőtt az oradeai Tábla elé. A bűnper vádlottja Hexner Béla clujai mérnök, aki politikai szereplésével tette ismertté nevét. Hexner Béla a legutóbbi választáson, mint a Magyar Párt kiküldöttje bevezetőt tartott Sigheten, Viseu de Suson és Campina községekben s beszédét a sighet-i ügyészség inkriminálta. Hexner Béla ellen lázítás miatt eljárás indult s a sighet-i törvényszék egyhónapi fogságra és 5000 lei pénzbüntetésre ítélte. Az elítélt fellebbezett és így az ügy másodfokon az oradeai Tábla elé került. A tárgyalást azonban a Tábla elhalasztotta.

A Stavisky-per egyik védője az ügyészséget támadja a hamis kötvények elterjedésének a megkönnyítése miatt. Párizsból jelentik: A Stavisky-per csütörtöki tárgyalásán Goudin, a „La Conscience” nevű biztosító társaság igazgatóját hallgatták ki. Az igazgatót azzal vádolják, hogy 238 millió frank értékű bayonnei hamis kötvényt helyezett el ügyfeleinél. Goudin védője heves támadást intézett az ügyészség ellen, kijelentve, hogy súlyos kötelességmulasztás terheli. Hangoztatta, hogy nem védené, hanem az ügyészség felelős azért, hogy a jóhiszemű emberek összevásárolták a kötvényeket. Az ügyészség pénzügyi osztályfőnöke háromszor szemérményelt ebben az ügyben, s nem indított vizsgálatot. Időközben Goudin mit sem sejtve bayonnei kötvényeket helyezett el ügyfeleinél és most őt vonják felelősségre.

Megszakadtak a tárgyalások a pékmunkások és a pékmesterek között. Oradea. Saját tud. Tegnap délelőtt 11 órakor többszöri halasztás után végre megtartották az első hékeltető tárgyalást a helybéli pékmunkások bérmozgalmá ügyében. A munkások kollektív szerződését, a munkabérek fölemelését és teljes vasárnapi munkaszünetet követeltek abban a memorandumban, amelyet tíz nappal ezelőtt nyújtottak át Clonda Sándor munkaügyi inspektornak. A hékeltető tárgyalások három órán keresztül, egészen délután két óráig tartottak. A tanácskozásokat ekkor félbeszakították és annak folytatását kedden délelőtre halasztották.

A párizsi egyetemen tüntettek az abesszinok európai védője ellen. Párizsból jelentik: Jésc tanár ellen, aki a Népszöveg előtt legutóbb Abesszinia érdekeit képviselte, a párizsi egyetem olaszbarát hallgatói heves tüntetést rendeztek és megakadályozták az előadása megtartásában.

Elhagyták Anglia autós koldusait. Londonból jelentik: Angliának új specialitása van éspedig az autós kolduló munkanélküliek. Nottinghamban egy régi, de üzembépes autót tartóztatott fel a rendőrség, amelynek öt utasa egész éven át járta a vidéket és koldul. Az öt utas közül kettő hadirokkant volt. A rendőrség napok óta üldözte őket, az automobilt koldusoknak azonban mindig sikerült megszökniük, míg végre most kézrekerültek.

Tárgyalások ASPIRIN

Tart a clujai egyetemi hallgatók sztrájkja. Cluj. Saját tud. Ismeretes, hogy a helybéli egyetem orvostanhallgatói több sérelmes intézkedés miatt sztrájkba léptek. A diákság küldöttsége megjelent Stefanescu Goanga rektor előtt és kérték a rektor közbelépését, hogy a fakultás vezetősége vonja vissza sérelmes intézkedéseit és állítsák vissza a régi rendszert, ami az elmúlt évben is érvényben volt. A rektor nem adott határozott választ és az orvostanhallgatók küldöttsége emiatt értesítette az orvosdékánt, hogy a sztrájkot mindaddig nem szüntetik be, míg sérelmeiket nem orvosolják.

Munkaidőn túl is dolgoztatnak az aradi sütőmunkásokkal. Arad. Saját tud. A sütőiparosok szindikátusa beadvánnyal fordult a munkaügyi felügyelőséghez, amelyben panaszt emelt amiatt, hogy a munkásokat a kollektív szerződés és a munkatörvény ellenére hétfőn délelőtt is dolgoztatják, holott vasárnap reggeltől hétfő délután 6 óráig nem kötelesek munkába állni. A munkaügyi felügyelőség kivizsgálja az ügyet és amennyiben a panasz indokoltnak bizonyul, kötelezi az iparosokat a munkaidő betartására.

* **Epekő-, vesekő- és hólyagkőbelegek,** valamint azok, akik húgysavas sók túlszaporodásában és köszvényben szenvednek, a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által állapotuk javulását érhetik el. Az orvosok ajánlják.

Satu-Mare volt rendőrkésztere a bíróság előtt. Saját tud. Az 1931. júniusi szenátorválasztás epilógusa játszódott le a satu-marei törvényszék előtt. Annakidején Popescu Harelembie volt Satu-Maren a rendőrkészter s letartóztatta dr. Bretan Lucian baia-marei közjegyzőt, a nemzeti-parasztpárt bizalmi férfiát. Bretan dr. később hivatalos hatalommal való visszaélés és személyes szabadság megsértése címén feljelentést tett Popescu ellen. A törvényszéki tárgyaláson azonban kibékültek, dr. Bretan a feljelentést visszavonta s ezen az alapon a bíróság felmentő ítéletet hozott.

Szombaton döntő tárgyalásokat tartanak a Dermata cipőgyári sztrájk ügyében. Cluj. Saját tud. Chirila munkaügyi felügyelő vezetése mellett a sztrájkoló Dermata munkások és a gyárvezetőség újból tárgyalni kezdett, hogy a hetek óta tartó sztrájkot megszüntessék. A több óráig tartó tárgyalások eredménytelenül végződtek, mert a munkások szigorúan ragaszkodnak a régi kollektív szerződéshez. A gyár vezetősége sem enged álláspontjából. Az eredménytelen tárgyalások után a megjelentek úgy határoztak, hogy szombaton folytatni fogják az értekezletet.

Fényjelzéssel vezetik a vakokat. Newyorkból jelentik: A newyorki vakok intézetében érdekes ujtást vezettek be. Ebben az intézetben a vakok szabadon járhatnak a lépcsőkön és folyosókon, anélkül, hogy vezetésre szükségük lenne. A folyosókon és lépcsőkön fényzőrókat és tükröket helyeznek el, a vakokat viszont felvevőkészülékkel látták el. Ha a vak helyes irányban halad és a fényugarak a felvevőkészüléket érik, a készülékben a fényhatásra működő hangjelzőkészülék megszólal. Amint lelépnek a helyes útról, a hang megszűnik, mivel a fényásvok nem érik a felvevőkészüléket. Ezenkívül a padlón is egész finom emelkedések vannak, amelyek jelzik, hogy lépcső vagy kanvarodó következik-e. Ez az ujtajta berendezés lehetővé teszi, hogy a különben mozdulatlanságra ítéltek vakok az épületben szabadon mozoghassanak.

Bakkay Kálmán művei:

Vasárnapi és ünnepi leckék és evangéliumok magyarázata ...	60 lei
Római katolikus katekizmus*	72 „
Újszövetségi biblia*	24 „
Ószövetségi biblia*	24 „
* Iskolai és magánhasználatra egyékesítve.	
TANULJATOK TÖLEM	200 „
(A jubileumi Szentévi alkalommal igen alkalmas kézikönyv papoknak és világiaknak egyaránt).	

Kapható az ERDÉLYI LAPOK könyvsztyáljánál.

Táncos követett el öngyilkosságot. Baia-Mare. Saját tud. Az öngyilkosság szokatlan módját választotta Valea Choerului községben Kosztin János fiatal legény. Szívgyengeségben szenvedett s a baj az utóbbi időben elhatalmasodott rajta. Orvoshoz ment, aki őszintén megmondta, hogy baja súlyos, de ha ügyel magára, kerül a kimerülést s minden izgalmat, hosszabb ideig is élhet. Emiatt annyira elkéseredett a különben élétezős, vidám legény, hogy öngyilkosságot követett el. Bálba ment s ott addig táncolt, amíg összeesett és meghalt. Zsebében néhány soros levelet találtak, amelyben bejelenti tettét s azt hogy vígan akart meghalni.

Párizsba szállítják a Sasfiók koporsóját. Bruxellesből jelentik: a Bonapartizta Unio felkereste Steenockerzeelben Ottó királyfit és engedélyt kapott arra, hogy a reichstadi hereg koporsóját a bécsi kapucinusok templomából Párizsba szállítsák és Napoleon koporsója mellé helyezték az Invalidusok templomába.

Harmadszor is rendőrkészterre került egy besurranó tolvaj. Zalău. Saját tud. Barta Anna carasteleci parasztleány, aki kisebb-nagyobb lopásokért már nem egyszer volt megbüntetve, az elmúlt nap Grünbaum Ferenc szaleu-silvanii vendéglős nyitvahagyott lakásából lopott el 2500 leit. Grünbaum a vendéglőben tartózkodott s a parasztleány azzal az ürüggyel, hogy vizet akar inni, az udvarra ment, onnan leosant a lakásba s a feltört szekrényből ellopta a pénzt. Tettét hamar észrevették s a rendőrség a tolvaj leány személyi adataiból megállapította, hogy az Barta Annával azonos, aki az elmúlt évben egy kereskedő özvegytől 20.000 lei értékű ékszert, egy ügyvédől pedig 1000 leit lopott el, hasonló körülmények között. A Grünbaumtól ellopott pénzt majdnem teljes egészében megtalálták a besurranó tolvaj nő lakásán, aki tettét beismerte. Az öngyilkosságra kísérték.

KORSZAKALKOTÓ UJTÁS AZ ELEM-GYÁRTÁS TERÉN.

Szakkörökben arról értesültünk, hogy a Dura-Művek R. T. különleges összetételű zseblámpa- és anódelemek gyártására rendezkedett be, melyeket „Dura-Rex” név alatt hoz forgalomba.

Szakemberek véleménye szerint ezen új elem a villamostechnika egyik legnagyobb vívmánya és nemcsak zseblámpánál való használatnál, de különösképpen rádióknál fog legjobb szolgálatot teljesíteni. Az eddig ismert elemekkel szemben — melyek korlátozott raktározásnál önmagukban is kimerülnek — a Dura-Rex zseblámpa és anódelemeknek előnye abban nyilvánul, hogy teljesítményük nagyobb, raktározóképességük pedig ugyyszólván korlátlan. Ezen korszakalkotó ujtásról néhány nap múlva bővebben fogunk beszámolni.

P. Bús Jakab halála. Szegedről jelentik: Csütörtöki meghalt 74 éves korában P. Bús Jakab, a magyarországi jezsuita-rend volt tartományfőnöke. P. Bús Jakab halála csütörtöki délután hírtelen következett be. Egyik rendtársával a jezsuiták villájába ment, s amint állépe a küszöböt, összeesett és pillanatok alatt kiszorvedett. P. Bús Jakab a komün alatt hosszabb ideig börtönben szenvedett.

Gyilkolt egy nyomorék legény. Ezelőtt két héttel, 1933. október 26-án a bihormegyei Ciatar községben a református iskola bálján Szabó Ferenc nyomorék legény egyetlen kézzel meggyilkolta régi haragosát Debelka Józsefet. A esendőrok letartóztatták és a kihallgatás során világhosszú derült a gyilkosság előzményeire. Szabó Ferenc 1930-ban ugyancsak egy bál mulatságon öszeveszett Debelkával, aki később ösz-szeszúrkalta. A szúrások nemesebb részeket érték és Szabó örök életére nyomorék maradt. Fél lábát és karját mozdítani sem tudta. A nyomorék legény elhatározta, hogy végez Debelkával, aki folyton gunyolta őt. A református bálon is gunyolta. A nyomorék legény, aki betegsége óta különben is rendkívül érzékeny volt, az éjféli felé távozó Debelkát egyetlen kézzel megölte. Az oradeai törvényszék 15 évi kényszermunkára, valamint 50 ezer lei kártérítésre ítélte. Fellebbezés folytán ma került a tábla elé. Ítélet lapzártáig nem történt.

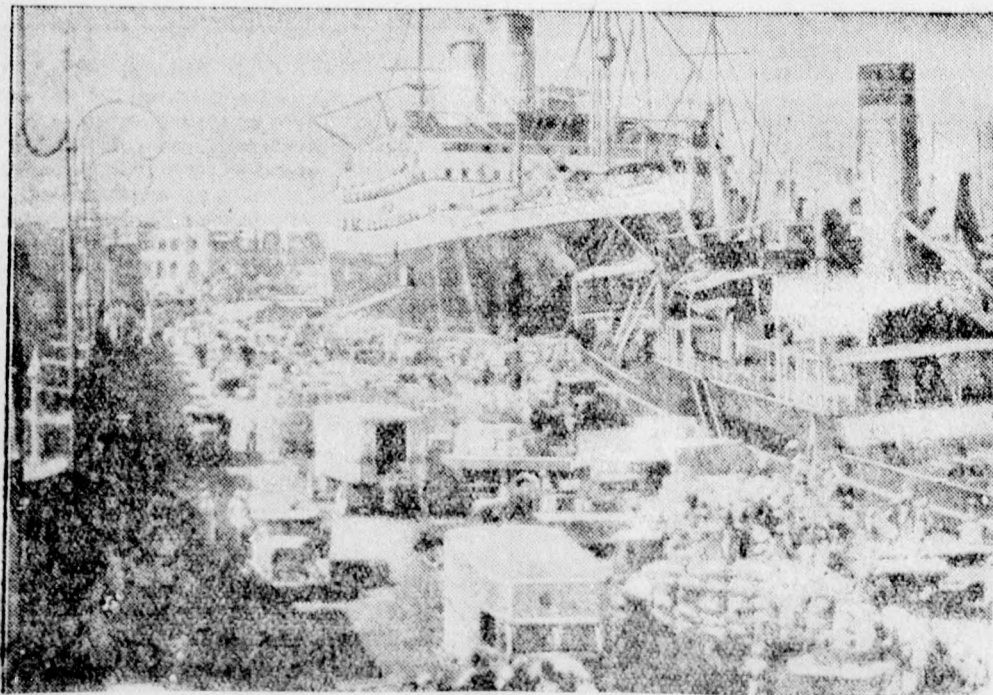
Belchalt sérüléseibe a szerencsétlenül járt oradeai telefonszerelő. Saját tud. Megirtuk, hogy Balázs Florian 36 éves posta és táviralmi telefonszerelő alatt, miközben a villamosmű telepén a telefonhuzalokat javította, eddig meg nem állapítható körülmények között, összeomlott a tolólétra s Balázs több mint hat méter magasságból fejével lezuhant. Balázs súlyos agyarázkódáson kívül komoly külső és belső sérüléseket szenvedett s röviddel kórházszállítása után belchalt sérüléseibe.

Belezuhant a pálinkafőző üstbe. Zălau. Saját tud. Bodea György 7 éves galpaiai gyermek belesett az üzemben levő pálinkafőző üstbe s olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy kórházba szállítás közben meghalt. A vizsgálat megindult annak a megállapítására, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

Vesztett tehén tejét itták Halmeuban. Saját tud. Nagy izgalmat keltett a határszéli községben hogy Polóka György gazdálkodó tehene megveszett és kimúlt. Az izgalmat az okozta, hogy a tehén tejét, amely fertőző volt, sokan itták, mivel Polóka azt naponta piacra vitte és árulta. A tehén betegségét a tulajdonos nem jelentette be, hanem maga kezdte azt gyógyítani, közben az állat megharapta a kezét, amit szintén nem vett komolyan. A hatóságok, miután értesültek az esetről, levágták az állat fejét és megvizsgálták. Kiderült, hogy az állat veszett volt. Eddig nyolc egyén jelentkezett, akik tejet vásároltak Polokától. Mindannyiukat a tulajdonossal együtt Clujra szállították kezelés végett.

Kettős szerelmi dráma Clujon. Clujról jelentik: Megrendítő kettős szerelmi dráma játszódott le ma délután a Park-szálloda egyik szobájában. A délelőtti folyamán a szállodo portásánál szobát vett ki Fehér Rozália és Hetmann János. A szálloda 18-as számú szobáját kapták, ahova likőrrel és konyakkal megpakodva tértek be. Körülbelül két óra múlva a szálloda egyik alkalmazottja a szobából kihallatszó hörgésre lett figyelmes, értesítette a szálloda igazgatóját, akivel behatoltak a szobába, ahol a földön, vérbefagyva találták úgy Fehér Rozáliát, mint Hetmann Jánost, akik revolverral követték el öngyilkosságot. Azonnal beszállították a klinikára őket, ahol Fehér Rozália rövid vergődés után kiszenvedett, míg Hetmann állapotában, operáció következtében javulás állott be és rövidesen fel fog épülni. Időközben a helyszínre érkezett Draghiciu rendőrigazgató és Láni ügyész, akik megtalálták az öngyilkosok hátrahagyott leveleit, amelyben tettüket azzal indokolják, hogy reménytelenül szerelmesek voltak egymásba, de nem házasodhattak össze, mert Fehér Rozália első férje Bányai Albert nem egyezett bele a válásba. A rendőrség őrizetbe vette Hetmann Jánost és őrszemet állított klinikai ágya mellé.

Satu-Maren mozgalom indult a vasuti felügyelőség visszahozatalára. Saját tud. Az Oradeán székely vasuti felügyelőség hosszú időn át Satu-Maren székelt, csak néhány évvel ezelőtt vitték el innen. A lakosság — különösen közgazdasági vonatkozásban — nagyon megérzte e közhivatal elvitelét. Most mozgalmat indítottak, hogy illetékes helyen kieszakózzék a vasuti felügyelőség visszahozatalát, mert az a CFR érdekeinek is megfelel.

Maszenába, Eritrea kikötőjébe óriási mennyiségű hadifelszerelés érkezett a déli fronton küzdő olasz hadsereg részére.

Nem adják ki a Nobel-díjat 1935-ben. Stockholmból jelentik: A svéd akadémia a folyó évben a Nobel-díjakat nem fogja kiadni.

Öngyilkosságok Salaj megyében. Zălau. Saját tud. Az elmúlt napokban a megye különböző községeiből két öngyilkosságot és két halálos balesetet jelentettek az ügyészséghez. Sa acea községben Barta Lajos gazda kertjében egy fára felakasztotta magát, mert gyógyíthatatlan betegségben szenvedett. A szerencsétlen embert csak másnap reggel találták meg, amikor már halott volt. — Tiram községben szintén akasztással vett véget életének Merk György gazda. Tette nek oka ismeretlen.

Sorozatos terménylopások. Tasnad. Saját tud. Ismeretlen tettesek betörték Szommer György tasnadi lakásának terménykamrájába és mintegy 10—15 zsák búzát elloptak. — Góznér Márton gazdálkodó csürjéből egy szekér tengeriből is elvitték 5—6 zsákkal, amit reggel akartak őrlés végett a malomba szállítani.

Kigyulladt a konyha a cipőtisztító pasztától. Tasnad. Saját tud. Klein Miklós tasnadszarvadi lakos, mészáros, kis eselédje cipőt takarított folyó hó 13-án reggel. A cipőtakarítást a konyhában a spór előtt ülve, végezte egy óriás doboz cipőkrémmel. Nem lehet tudni hogyan, a spórból egy égő szikra kipattant és a kis eseléd ölében levő nagy doboz cipőpasztára esett, amitől az azonnal lángba borult és az égő terpentines kenőcs a szerencsétlen leány ruháját meggyújtotta. A leány kétségbeesetten szaladgált a konyhában és a ruhájától minden meggyulladt. A kétségbeesett jajveszkelésre kiszaladt a leány gazdája, aki az égő cipőkrém-dobozt kikapta a leány kezéből és ettől a saját ruhája is meggyulladt. Mire a szomszédok eloltották égő ruháikat és konyhabutorokat, Klein Miklós is, eselédje is súlyos égési sebeket szenvedtek.

Biciklin viládkörűli utra indult egy petrosani fiatalember. Petrosaniból jelentik: Krausz Ferenc, a jiuviölgyi Kolping Egyesület ismert atlétája a jövő hét keddjén viládkörűli bicikli turára indul. Első állomása Szófia lesz. Onnan Konstantinápolyon és Kis-Ázsián át Egyiptomba megy. Egy év alatt 15—20 ezer kilométeres utat remél megtenni. Érdekes utjáról részletes riportokban fog beszámolni az Erdélyi Lapok-ban.

Egy oradeai munkanélküli modont akart „lopni“. Saját tud. Tegnapról mára virradó éjszaka letartóztatás történt az oradeai pályaudvaron. A szolgálatban lévő rendőrök és detektívek előállítottak az őrszobára egy munkáskülsejű fiatalembert, aki egy nehéz zsákot cipelt a vállán, amely telve volt vasanyagokkal. A kihallgatás során megállapították, hogy a tettenért tolvajt Kovács Ferencnek hívják, 24 éves munkanélküli, a Tiganilor-telep 40. szám alatti házban lakik. Kovács beismerte, hogy eredeti terve az volt, hogy a vasuti áruaktárt törje fel, de ezt nem tudta végrehajtani, mert a lakatok és a záruk erősek voltak. További vallomása során előadta Kovács Ferenc, hogy ha a raktárt fel tudta volna törni, a lopott árukat egy a pályatesten veszteglő, gazdátlan mozdonyra rakta volna fel és mint aki ért a lokomotív vezetéséhez, a mozdollyal együtt elrobogott volna valamerre. Kovács Ferencet a vizsgálat befejezése után, átadják az ügyészségnek.

* Mindazon mérgezési esetek leküzdésénél, melyeket romlott ételek okoznak — tehát főleg hűsmérgezés vagy gombamérgezés előfordulásakor — a gyorsan ható természetes „Ferenc József“ keserűviz azonnal használata rendkívül fontos segédeszköz. Híres orvostudományi könyvekben felemlítik azt is, hogy a Ferenc József viz olommérgezésnél, mint specifikus ellenszer, teljes mértékben beválik. Az orvosok ajánlják.

A közigazdaság apró hírei

Megkezdik huszezer sertés kivitelét Németországba. Timisoara. Saját tud. Jelentették, hogy a bányási állatexportőrök szindikátusa az illetékes német tényezőkkel tárgyalásokba bocsátkozott aziránt, hogy huszezer sertést szállítson ki Németországba. Miként most értesülünk, az exportra nézve sikerült megállapodásra jutni. A huszezer sertést még ezidén szállítják, levágvá. Csak olyan sertések jönnek tekintetbe, amelyeknek élősúlyban 120—140 kilós súlyuk van.

(București.) A Nemzeti Bank árubehozaleti tilalmat rendelt el oly exportárúk ellen, amelyek Angliából, Belgiumból, Hollandiából, Portugáliából, Egyiptomból, Szíriából, Norvegiából, Kanadából, Japánból, Franciaországból, Magyarországból, Lengyelországból és Svédországból származnak. Ok: a devizahiány.

(Prága.) A csehszlovákiai iparimunkások körében bérkövetelések és szociális okok miatt általános sztrájk bekövetkezése fenyeget.

(București.) A Nemzeti Bank kívánságára a pénzügyminisztérium rendeletet küldött a határokon működő vámhivatalokhoz, amely szerint a Nemzeti Bank láttamozása elmarad az exportált áruk okmányairól, tehát az exportcékakat a Jegybank vízumá nélkül szállítják a külföldre. Ezzel szemben azonban a Nemzeti Bank ragaszkodik ahhoz, hogy az exportőrök devizákban letétbe helyezték nála a kivitt áruk eladási összegét, vagy pedig valamelyik autorizált banktól olyan garanciát mutassanak fel, amely szerint a bank felelősséget vállal azért, hogy az áru exportja utáni 45 napon belül a Jegybank devizákban megkapja az exportáru eladási árát. Ezzel az intézkedéssel a Nemzeti Bank a külföldi devizák beszolgáltatását, illetve inkasszállását akarja biztosítani és gyorsítani.

(London.) Az angol kormány a közeljövőben rendeletet fog kiadni a belgiumi, franciaországi, luxemburgi és németországi áruk ellen.

(București.) Románia és Belgium között rövidesen fizetési egyezmény létesül.

(București.) A vagonhiány miatt általános az elkeseredés. A nehéz helyzetet főképp a tűzifakivitel sínlyli meg.

(București.) Hír szerint rövidesen reform alá kerül a Mezőgazdasági Kamarák intézménye is. Beavatott körökben tudni vélik, hogy a vidéki kerületeket megszüntetik.

(București.) A „Dimineața“ hosszabb cikket közöl a folyamatban lévő román-francia tárgyalásokról. Venger, a francia hitelezők képviselője e hét folyamán Párizsból București-be fog utazni. A lap úgy tudja, hogy a román-francia pénzügyi megegyezés holnapra jutott a 44 százalékos valutafelár kérdése miatt egyelőre.

(București.) A román élőállatkivitel legnagyobb konkurrensé Lengyelország, mely mindent elkövet kivitelének emelésére.

(Brașov.) A repülőgépgyár közel három millió lei értékű tengeri kivitelére kapott engedélyt.

A közigazdasági rovat vezetőjének üzenetei:

E. R. P., Oradea. A kérdéset lapunknak kezdettől fogva előfizetője. Sokáig volt Satu-Mare polgármestere.

D. D. Lipova. Cikkét köszönjük. A taracsovi cikket orommel vesszük s csak azt kérjük ne legyen hosszabb egy oldal (három hasáb, min'egy kétszázhusz nyomtatott soros) terjedelmű, mert akkor csak folytatásokban adhatnók, mint a mostani is.

Érdeklődőknek. A belső beruházási létesítések huzasáról pénteki számunk kimutatást közöl. Részletes eredményeket választélag beküldés ellenében, díjtalanul közlünk.

Őszi munka a gyümölcsösben

Írta: Deutsch Dezső (Lipova)

Amikor a gyümölcsfák ágai értékes, szin-
pompás terhüket már leadták és a viharok úgy
összerázzák a fakoronát, hogy a levézet min-
den irányban szétszóródik, akkor a fa pihenőre
készül. Friss erőket kell gyűjtenie, hogy a kö-
vetkező tavasszal megerősödjön, új életre ébred-
hessen. Ilyenkor sem mulasztja el a hálás kert-
gazda gyümölcsfái ápolását, kezelését és ezt
nemcsak fái, de a maga érdekében is szívesen
teszi.

A legfontosabb teendő most a kimerült
erők felrészítése, a hiányzó tápanyagok pótlá-
sa. Különösen ebben az évben fontos ez. Az
elmúlt hosszú és szigorú telek után a fák nagy
része amúgy is gyengélkedő állapotban van; az
idei forró és száraz nyáron át Erdély-szerte csa-
padékhány volt, gyümölcsfáink emiatt is so-
kat szenvedtek. A gyümölcsfa nemcsak koro-
náját növeli és érleli egyévi termését, de egyú-
tal fejleszti a következő év termőszervait is, te-
hát erőt, tápanyagokat tartalmazó, hogy egész-
séges és teljesítképes maradjon. E célra
elsősorban vízre van szüksége, mert víz nélkül
nem oldódhatnak fel a talajban levő tápanya-
gok, amelyeket viszont a gyökerek csak oldott
állapotban vehetnek fel. Ne bízzuk magunkat
csak a természetre, hogy majd átmedvesedik a
talaj az őszi esőtől, téli hóviztől. Kivéve a min-
dig nyirkos területeket, — s ha csak nem jönnek
kiadós esőzések, míg e cikk nyomtatásában meg-
jelenik — öntözzük meg most, ahol csak kivi-
telt, bőségesen fáinkat. Ezzel fokozzuk a fák
ellenálló képességét és elősegítjük a jövőbeli na-
gyobb terméshozamok lehetőségét. Mert a gyö-
kerek most még nem pihennek, ezek még élén-
ken működnek és tovább is nőnek még akkor
is, mikor a talajfelszín a fagy már megmere-
vítette. Ha nem áll módunkban az öntözés, úgy
legalább a feltaalaj lazítása elengedhetetlen. Ez
különösen ott nagy fontosságú, hol a gyümölcs-
fák talaja fűvel van benöve (kaszáló, legelő). A
kemény talajfelszín és a sűrű gyepszőnyeg sem
vizet, sem levegőt nem bocsát át, ha pedig ezek
nem juthatnak el a fa gyökézetéhez, úgy a gyü-
mölcsfa nem tenyészik jól.

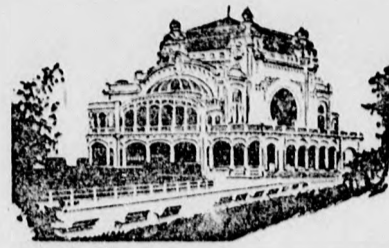
A fűvel benőtt fák tányérját nem szabad
tűlkésre venni. Ahogy szélesedik a fakorona,
úgy növekednek a fatányér is. Mindig előnyö-
sebb az a fatányér, mely a csurgón (a fakorona
szélén) túl ér, mint az ennél kisebb. Ha a fa-
tányérért szalmás trágyával betakarhatjuk, ez
nagy előnyére van a fának, különösen a fia-
taljának. E takaró nemcsak az egyenletes talaj-
nyirkosságot tartja meg, de ezzel tápanyagokat
is nyújtunk a fának.

Három-négy évenként szoktuk megtrá-
gyázni fáinkat. Legmegfelelőbb eljárás az u. n.
körtárgyázás, melynek kiviteli módjáról la-
punkban már többször volt szó. Most csak azt
ismételjük meg, hogy a körárokba kivett földet
egyharmadrésznél komposztrágyával kell
keverni, vagy pedig komposzt hiányában a kivi-
telt földmennyiséghez egynegyed vagy egyötöd
résznél érett istállótrágyát keverünk. A kör-
árok visszatöltése után fennmaradt földet
egyenletesen elszórjuk a fák közötti területen,
vagy pedig a csurgó szélén kis körhalmot ké-
szítünk, ez által a lehulló csapadékot nem en-
gedjük lefolyni a fa tányérjáról.

A csontmagvúak és az almafák nagyon
hálásak a kálitrágyázásért. Káli hiányában ad-
junk fáinknak és bogyróstermésű bokrainknak
lomboslevelű fák elége után nyert fahamut.
Körtárgyázás alkalmával 1 köbméter kivett
földhöz 2,5—4 kg fahamut kell keverni. Ha
nem körtárgyázunk, úgy a fa csurgója alatt
hintjük el a hamut egyenletesen, mégpedig
15—35 lapát hamut szórunk ki a fakorona ter-
jedelme szerint és ezt sekélyen alakapáljuk.

Ha szükséges, hogy a talajnak meszet is
adjunk, úgy ezt száraz őszi időben végezzük el,
mikor a feltaalaj száraz. Az adagolandó frissen
eggett és porrá vált mészt ne maradjon a talaj
felszínén, hanem azt mindjárt sekélyen alá kell
kapálni. Meszet minden harmadik és legalább
minden negyedik évben adjunk fáinknak, még-

Az áruk bevásárlása BÉCSBEN,

az elvámolás ellenőrzése Constantzában,

információk a LONDONI árákról,

egy adós végrehajtása BRASOVBAN

SOCIETATEA ANONIMĂ

ROMĂNĂ DE TELEFOANE

MINDEZ
EGYETLEN DÉ-
LUTÁN ALATT
SZEMÉLYESEN

Igen!

A
TELEFON
RÉVÉN!

A dia meg a kívánt szá-
mot és néhány perc
mulva hangja megbizha-
tóan és érthetően hegye-
ken, völgyeken, ország-
határokon túl lesz és
On adhat, vagy megvál-
toztathat utasításokat, ha
erre szükség van. Gon-
doljon arra, hogy egy te-
lefonbeszélgetés é p e n
ugy hat, mint egy sze-
mélyes látogatás. Hasz-
nálna a telefont és meg-
fogja látni, milyen len-
dületet vesz az On egész
tevékenységel

EBBEN A KÖNYVBEN
megtalál minden felvilá-
gosítást interurbán beszél-
getésekről, dijakról, kü-
lönböző berendezésekről.
Kérésére, amelyhez mel-
lékelje címét, a S. A. R.
de Telefoane, Bucuresti
Calea Victoriei 37, IN-
GYEN küld egy példányt.

pedig 12—15 kg-ot 100 négyzetméterenként.
Valamennyi csontmagvúnak és az almafának
nagy szüksége van mészre.

Ebben az esztendőben is sok gombabeteg-
ség és élősd rovar lépett fel, ezeket amennyire
csak lehetséges, el kell pusztítani. Betegség-
okozó gombacsirák és élősdiek petéi sokszor a
lehullott levelek útján terjednek tovább. Ezért
ha csak megtehetjük, gereblyézzük össze a gyü-
mölcsfák lehullott leveleit és égesük el. Az így
nyert hamut elszórhatjuk a fák csurgói alá.

Minden hulladék (rothadt gyümölcs,
korhadó ágak és az ágakhoz száradt gyümölcs-
múmiák is) összeszedendő és elégetendő.

A hernyófészkeket szedjük le és égesük
el. Lombhullás után már látni a galagonya-
lepke és az aranyfarú pille szaporulatainak
fészkeit. A hernyózással ne várjunk a nagyobb
hidegek beálltáig, mert elgembereedett újjakkal
lassabban megy a szedés. Rossz szokás a her-
nyózást tavaszra hagyni, mert ha tavasszal hir-
telen felmelegszik az időjárás, úgy az apró her-
nyók hamarosan szétmászhatnak és a még ki sem
bomlott rügyeket pusztítják el.

A fák száraz kérgét most kaparjuk le. A
hulladék elégetendő.

Valamennyi sebhelyet kenjük be gondosan
oltóviasszal vagy pedig sűrűre felfőzött kát-

ránnyal.

Ezután kerül a sor a gyümölcsfa karboli-
neummal, vagy mézskénlével való szorgos per-
metezésre. Csak fagymentes időben kell perme-
tezni és amikor nem fú a szél.

A fák törzsét és vastagabb ágait most lehet
bemeszelní.

Az enyvyűrűk felrakását a fatörzsre
semmi esetre se mulasztjuk el, hogy a téli ara-
szoló lepkéjének felmászását meggátolhassuk.
A téli araszoló nőstény lepkéje ugyanis csene-
vész szárnyaival (tulajdonképpen csak szárny-
csontkjai vannak), nem tud felrepülni a koro-
nába s ha nem gátolja az enyvyűrű a felmá-
szásban, úgy lerakhatja petéit. Még enyvyűrű-
rűk használata mellett is előfordul, hogy a him
lepke összeakaszkodván nőstényével, felrepül
utóbbival a koronába. Legalább amit lehet, el
kell követni e káros élősd pusztításának meg-
akadályozására. Sajnos még mindig nem lát-
ják be a kertgazdák, hogy milyen fontos az ez-
zel az élősdvel szembeni védekezés.

(Folyt. köv.)

Magyarok! Olvasatok és terjesztetek
a legújabb magyar nap-
lapot az
Erdélyi Lapok.

RÁDIÓ

Az órákat romániai időszámítás szerint közöljük.

VASÁRNAP, NOVEMBER 17.

București 11.30 Egyházi beszéd. 11.45 Egyházi előadás. 12 Karének 12.30 Hírek 13.40 Sport. 13.55 Lemezek. 14.15 Hírek. 14.30 Lemezek. 17 Gazdáknak. 18 Francia Luca zenekara. 19 Felolvasás. 19.20 A zene folytatása. 20 Hírek. 20.15 Lemezek. 20.50 Hetiszemle. 21.05 Zongorasámok. 21.45 Jazz. 22.30 Hírek. 22.50 Rádiózenekar. 23.55 Hírek.

Budapest I. 10.15 Hírek. 11—11.55 Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál: Eöri Szabó Dezső külsősomogyi egyházmegyei esperes. 12—13.15 Egyházi népének és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból. A szentbeszédet P. Vid József S. J. mondja. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 15 Hanglemezek. 16 Gazdasági előadás. 16.40 Wekerletelepi Dalkör. 17.30 Molnár Antal dr előadása. 18 Cigányzene. 18.50 Nagy Endre előadása. 19.20 Rendőr-fúvószenekar. 20.20 Kodolányi János elbeszélése. 20.50 Vincze Zsigmond emlékest. 22.30 Hírek. 23 Jazz. 24 Cigányzene. 1.05 Hírek.

Budapest II. 13.40 Hanglemezek. 16 Orgonahangverseny. 18.15 Kormos Aladár dr előadása. 20 Kovách Aladár előadása. 20.30 Magyar Női Vonósnyegyes.

HÉTFŐ, NOVEMBER 18.

București 13 Lemezek. 13.45 Tőzsde. Sport. 13.55 Lemezek. 14.15 Hírek. 14.35 Lemezek. 18 Rádiózenekar. 20 Hírek. 20.15 Lemezek. 20.40 Lemezek. 21 Felolvasás. 21.15 Rádiózenekar. 22.30 Hírek. 22.45 Tiroli népdalok. 23.20 Vendéglői zene. 23.45 Hírek külföldre németül és franciául. 23.55 Hírek. 24 Éjjeli hangverseny.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Hanglemezek. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05 Cigányzene. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Szalonzene. 16.55 Az Operaház előadásának ismertetése és 17 előadásának közvetítése: Hunyadi László. 18 Pontos időjelzés. 20 Császár Béla előadása. 20.30 Hanglemezek. 21 Germanus Gyula dr előadása. 21.30 Hanglemezek. 22.10 Hírek. 22.30 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 23 Időjárásjelentés. 23.30 Cavara Artur lett énekes műsora. 24 Cigányzene. 1.05 Hírek.

Budapest II. 19 Szalonötös. 20.05 Ihar Ferenc tárogatózik. 20.30 Jó Tibor dr előadása.

KEDD, NOVEMBER 19.

București 13 Lemezek. 13.45 Tőzsde. Sport. 13.55 Lemezek. 14.15 Hírek. 14.35 Lemezek. 18 Felolvasás. 18.15 Lemezek. 19 Felolvasás. 19.20 Lemezek. 20 Hírek. 20.15 Sibiceanu T. zongorázik. 20.35 Műsorolvasás. 20.40 Tolstoj-emlékest. 21.30 Rádiózenekar. 22.30 Hírek. 23.30 Vendéglői zene. 23.45 Hírek külföldre. 23.55 Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Hanglemezek. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05 Koch Aurél énekel. 13.40 Hírek. 14 Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 14.30 Pontos időjelzés. 15.40 Hírek. 17.10 Asszonyok tanácsadója. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Fedák Ágota dr előadása. 18.25 Hanglemezek. 18.50 Munkásfélóra. 19.20 Cigányzene. 20 Ostrzák kultúrest. 21.10 Közvetítés a Városi Színházból: Bécsi tavasz. 22.10 Hírek. 23.30 Időjárásjelentés. 24.20 Jazz.

Budapest II. 18.55 Cigányzene. 19.25 Gazdasági félóra. 20.05 Táncclemezek.

SZERDA, NOVEMBER 20.

București 13 Lemezek. 13.45 Tőzsde. Sport. 13.55 Lemezek. 14.15 Hírek. 14.35 Lemezek. 18 Rádiózenekar. 19 Felolvasás. 19.20 Rádiózenekar. 20 Hírek. 20.15 Lemezek. 20.55 Felolvasás. 21.10 Énekszámok. 22 Műszaki üzenetek. 22.08 Szonáták. 22.30 Hírek. 22.45 Kis rádiózenekar. 23.45 Hírek külföldre. 23.55 Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Hanglemezek. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05 Beszkárt zenekar. 13.30 Hírek. 14.15 Pontos időjelzés. 14.40 Tokaji András gondolkázik. 17.10 A rádió diáktelérája. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Liszt Ferenc hódolata Szent Cecília előtt. 18.40 Olasz nyelvoktatás. 19.10 Szalonzene. 20 Surányi Unger Tivadar dr előadása. 20.30 Hanglemezek. 21.10 Surányi Lajos előadása. 21.40 Hírek. 22 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 23.15 Időjárásjelentés. 23.20 Cigányzene. 23.50 Dr Komoróczy György előadása. 24.10 Jazz. 1.05 Hírek.

Budapest II. 18.45 Szalonzene. 19.15 Elek Artur előadása. 20.05 Kertész Lajos énekel. 20.40 Szerb Antal beszél Shakespeare Szentivánéji álomjáról. 21.15 Hanglemezek. 22.05 Hírek. 22.30 Szalonzene.

CSÜTÖRTÖK, NOVEMBER 21.

București 13 Lemezek. 13.45 Tőzsde. Sport. 13.55 Lemezek. 14.15 Hírek. 14.35 Lemezek. 18 Kis rádiózenekar. 19 Felolvasás. 19.20 A zene folytatása. 20 Hírek. 20.15 Lemezek. 20.35 Műsorolvasás. 20.40 Lemezek. 20.55 Hangversenyismertetés. 21.15 A filharmonikusok hangversenye. A szünetben hírek. 23.15 Lemezek. 23.45 Hírek külföldre. 23.55 Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Hanglemezek. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05 Hanglemezek. 13.30 Hírek. 14.15 Pontos időjelzés. 14.40 G. Patzkó Magda zongorázik. 15.40 Hírek. 17.10 Schweng Lóránd dr előadása. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Gazdasági előadás. 18.30 Budapesti Koncert Szalonzene. 20 Láng Sándor dr előadása. 19.30 Hanglemezek. 20 Kertész Manó dr előadása. 20.30 Cigányzene. 21 Két egyfelvonásos. 22.05 A Budapesti Ének- és Zenekar. 23.05 Hírek. 23.25 Jazz. 24 Cigányzene. 1.05 Hírek.

Budapest II. 18.05 Budapesti Koncert Szalonzene. 20.30 Unger Jenő dr előadása. 21.05 Cigányzene. 21.45 Hírek. 22.10 Hanglemezek.

PÉNTEK, NOVEMBER 22.

București 13 Lemezek. 13.45 Tőzsde. Sport. 13.55 Lemezek. 14.15 Hírek. 14.35 Lemezek. 18 Sibiceanu-zenekar. 19 Felolvasás. 19.20 Sibiceanu zenekar. 20 Hírek. 20.15 Felolvasás. 20.35 Opera. 23.45 Hírek külföldre. 23.55 Hírek. 24 Rádiózenekar. 1.00 Rövid híradó Romániáról francia nyelven. 1.05 Lemezek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Hanglemezek. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05 Szalonötös. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.40 Hírek. 17.10 Diáktelér. 17.45 Pontos időjelzés. 18 H. Pálffy Ilona dr előadása. 18.30 Türr István fuvolázik. 18.50 Sportközlemények. 19 Gyorsirótanfolyam. 19.25 Táncczene. 19.55 Pap Károly elbeszélése. 20.25 Az Operaház előadásának ismertetése és 20.30 előadásának közvetítése: Norma. 21.50 Külügyi nyegedóra. 23.10 Hírek. Majd: Cigányzene. 14 Hanglemezek. 1.05 Hírek.

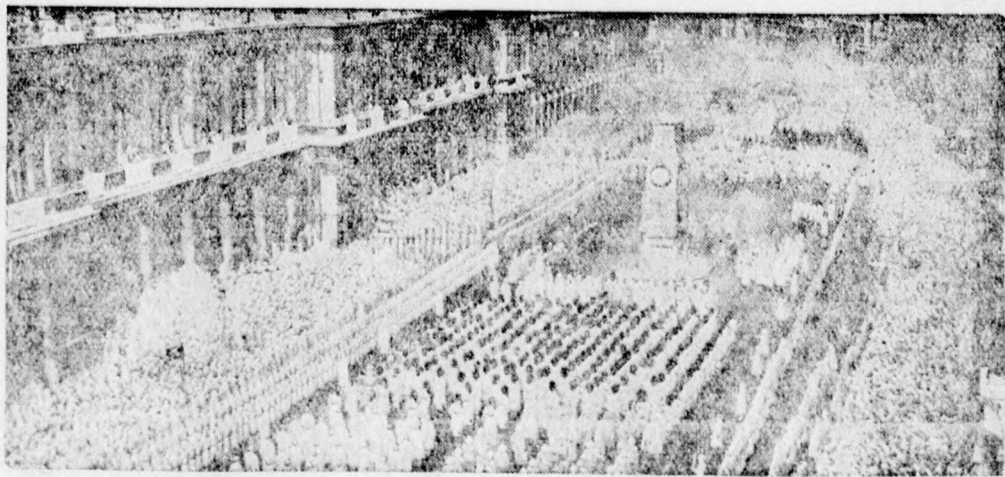
Budapest II. 18.50 Táncczene. 19.30 Zek Zoltán és Hajnal Anna verseikből adnak elő. 20.35 Hanglemezek. 21.45 Hírek. 22.10 Cigányzene.

SZOMBAT, NOVEMBER 23.

București 13 Lemezek. 13.45 Tőzsde. Sport. 13.55 Lemezek. 14.15 Hírek. 14.35 Lemezek. 18 Katonazene. 19 Felolvasás. 19.20 Katonazene. 20 Hírek. 20.15 Új lemezek. 20.40 Üzenetek. 22 Jazz. 22.30 Hírek. 22.45 Vendéglői zene. 23.45 Hírek külföldre. 23.55 Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Hanglemezek. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05 Az I. honvédegyaloezred zenekara. 13.30 Hírek. 14.30 Balalajka. 15.40 Hírek. 17.10 Baloghné Hajós Terézia meséi. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Hanglemezek. 19 Somos Elemér dr előadása. 19.30 Karácsonyi Margit magyar nótákat énekel. 20.40 Hangjátékelőadás. 22.10 Jazz. 23.10 Hírek. 23.30 Budapesti Hangverseny Zenekar. 1.05 Hírek.

Budapest II. Mezőgazdasági félóra. 20.40 Szalonzene. 22.05 Hírek. 22.30 Hanglemezek.

Angliában díszes felvonulásokkal ünnepelték meg november 11-én a világháborút befejező fegyverszünet évfordulóját.

Kiadja az Erdélyi Lapok Lapkiadó Rt.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körtorgógépén, Oradea, Str. Regele Carol II No. 8.

Aranyért fizetek 100, 120, 140, és 160 leit grammonként
HASLINGER
Oradea, B-dul Regele Ferdinand No 8.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 leit, vastagabb betűvel 6 leit. Legkisebb apróhirdetés 30 leit. (Az állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény). Cím a kiadóban 10 leit.

Lakás

3 szobás fürdőszobas utcai lakás azonnalra kiadó. Oradea, Str. Vilson 15.

3 szoba, előszoba, fürdőszobás lakás azonnal kiadó. Oradea, Str. Aurel Vlaicu 31-a.

Azonnal kiadó 1 vagy 2 személyre burtozott szoba ellátással vagy anélkül. Oradea, Str. Nicolae Zsiga No. 7.

Kiadók 1 és 2 szobás lakások Özv. Hadadyné, Str. Codrilor No. 11.

Adás-vétel

Egy kazal széna eladó. Oradea, Str. De lauranea No. 16.

Francia barack cseméték, őszi ültetésre kaphatók dr. Kaczián Kálmán barackosában, Oradea, Str. I. Ciordas No. 46.

Először próbálja másnál, aztán hozza hozzám aranyát, ezüstjét, briliántjait, gyöngyöket meg menyével fizetek többet érte, mint más. Aranyért 100—110—120—150—200 leit grammonként, HERBEST ékszeráruház, Regele Ferdinand 3. Óra-ékszerjavítások 20—40—60—80—100 leit jöttlással.

Egy darab 2. számú szárnyszivattyú eladó. Str. Szta-roveszky No. 18.

Egy tölgyfa iroasztal eladó. Principele Mihai-u. 6. hátul az udvarban.

Eladó

7 lakásos ház, kütűnő karban, nagy telekkel, évi hozama 32.000 leit, 200.000 leiert és más kütűnő ingatlan. Juricskay, Str. Aurel Lazar No. 11. ajtó 5.

Különféle

Intelligens szegénysorsu özvegy, akinek négy gyermeke van, a legnagyobb 14, a legkisebb 6 éves, megfelelő gyermekruhákért kézimunkálna. Cím: Schönfeld Lajosné, Oradea, Calea Victoria 45.

Villanymotorokat 1,2—2 HP. erősségben megvételre keres Bozsák sodronyárgyár, Oradea, Str. Cantemir.

Pianinót bérbe keresek. Str. Paul Chinez 3. (Calea Dorobantilor mellett).

Harangzást, templomtakarítást, díszítést elvállalok. Cím: Maricskó Jánosné, Oradea, Str. Bolchas 5.

Alkalmazás

Gyakorlott gépirónót keresek. Dr. Bozsodi, Oradea, Str. Pavel 17.

Fiatal, ügyes bejárónót keres, Solyom, Regele Ferdinand 67. II.

Borbély tanulóknak ügyes fiú felvétetik. Gyuritsik, Oradea, Bul. Regele Ferdinand No. 26.

Több éves gyakorlattal manikűröző nő, állást keres. Oradea, Strada Andrei Muresanu 9.